

RIKSUTSTÄLLNINGAR

Swedish Travelling Exhibitions

"Kumliens fyrkant"

Arbetarbostad, Västmanland

Byggd 1870

Modellbyggare: Susanne Råhlander

Ur utställningskatalogen:

Susann Råhlander

Utbildad arkitekt med examen från KTH år

1985. Uppvuxen i Västmanland men

bosatt i Stockholm sedan 15 år tillbaka. Verksam som arkitekt inom den privata sektorn i sju år.

Där jag arbetat med projektering av både nybyggnads- och ombyggnadsprojekt inom bostäder, kontor, butiker m m. Att arbeta med modell är ett av arkitektens verktyg i sitt skapande.

Arbetsmodellerna som oftast används endast för att se volymer och rumsbildningar är enkla och skissartade. Att få bygga en modell med en helt annan utgångspunkt som denna, en utställningsmodell, är helt nytt för mig något jag inte kunde motstå. Valet av byggnad grundar sig på att jag redan som arkitekturstuderande, då jag första gången kom i kontakt med "Kumliens fyrkant" blev fascinerad av den geniala idén att varje familj skulle känna det som att nästan bo i en egen villa med denna planlösning.



"Kumliens fyrkant", Västmanland, 1870-tal

Arkitekt: Axel Kumlien, mer känd för att ha ritat Grand Hotell i Stockholm, publicerade denna hustyp i Teknisk Tidskrift år 1874. Husets form: Den har en helt symmetrisk, kvadratisk grundform och innehåller fyra lägenheter om vardera ett rum och kök. Till varje lägenhet finns separat ingång. I husets mitt ligger en kvadratisk skorstenmur som även innesluter fyra spiraltrappor, en till varje lägenhet som leder till separata vinds- och källarutrymmen.

Trädgården: Huset var tänkt att placeras i en gruppbebyggelse om sex huskroppar med gator emellan. Varje lägenhets entrésida var tänkt till familjens egna lilla täppa. Som också skulle förstärkas med åtskiljande staket placerade i längdriktningen av kvadratens diagonal. "Nödiga uthus" finns inritade i trädgårdens hörn, även den hade en kvadratisk form.

Var byggdes husen: Denna hustyp byggdes på 1870-talet bl a i Fagersta, Västanfors och Norberg i Västmanland. De byggdes som bostäder till bruks- och gruvarbetarna. Ett fåtal av dessa finns kvar än idag och används som bostäder.

Fakta: De uppförda huset överensstämde i stort med Kumliens ritning men kunde skilja sig från varandra genom bl a takkupans utformning och husets byggnads-material. Huset var från början tänkt att byggas i sten men blev byggt både i liggtimmer med träpanel och tegel. Trädgårdarna däremot blev aldrig utformade som Kumlien tänkt. Modellen är inte en kopia av ett speciellt hus utan en tolkning från ritningar och fotografier. Observera att över ej var bostadsyta utan vindsutrymme

Copyright © 2005 Riksställningar